

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edward
Nazwisko: Chwałek
Miejsce urodzenia: Mędrzechów
Data urodzenia: 23-03-1922
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Karolina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta śledztwa przeciwko Edwardowi Chwałkowi ps. "Pelikan" i innym. W czasie II wojny światowej był żołnierzem Armii Krajowej, w oddziale "Malwina", działającym na terenie powiatu Dąbrowa Tarnowska. Z działalności tej ujawnił się w 1945 przed PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej. Oddział po wojnie nie zaprzestał walki, a Chwałek nadal brał udział w jego akcjach, a w szczególności w zlikwidowaniu funkcjonariusza PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej Rafała Tądryka. Zatrzymany 14.07.1948 przez PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej, w jego domu i stodole została przeprowadzona rewizja, która dała wynik negatywny. W czasie śledztwa bity. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu Chwałka wydał 17.07.1948 prokurator WPR w Krakowie Piotr Smolnicki. Osadzony w więzieniu w Krakowie. Akt oskarżenia sporządził 27.08.1948 st. oficer śledczy PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej Maria Wiklik. Oskarżony z art. 3 Dekretu z 30.10.1944, tj. o likwidację funkcjonariusza UB Rafała Tądryka. Sprawa została przekazana 27.08.1948 do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie. Skazany 22.11.1948 przez WSR w Krakowie na 15 lat więzienia. Osadzony w więzieniach w Krakowie, natępnie w Gdańsku (Sztum), Wronkach i Raciborzu. Akta złożono 08.09.1952 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 12183/I. Przejrejstrowano 28.06.1971 do nr 3368/III.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Kr 07/3153 t. 1 (3368/III).</p>	<p>Piotr Smolnicki v. Józef Holender, wiceprokurator WPR w Krakowie, został skazany w 1951 roku przez NSW na 8 lat więzienia za współpracę z Kripo w gettcie krakowskim i zdegradowany z ppłk. do szeregowca.</p>

Materiały śledztwa WPR i sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Edwardowi Chwałkowi i innym. Akt oskarżenia został przekazany do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie 08.09.1948, zatwierdzony i przekazany 29.10.1948 do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Rozprawa Główna odbyła się 19.11.1948 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, który orzekł w składzie: przewodniczący por. Tadeusz Makowski oraz ławnicy – strz. Jan Klejn i strz. Stanisław Paszyn. Wyrokiem z 22.11.1948 skazany za udział w niepodległościowym oddziale "Malwina" oraz likwidację funkcjonariusza UB Rafała Tondryka na karę śmierci, na podstawie amnestii od razu zamienioną na 15 lat więzienia. Od wyroku obrońca Chwałka adwokat Tadeusz Mięśowicz wniósł skargę rewizyjną, zarzucając niewspółmierność wymierzonej kary w stosunku do winy skazanego. Postanowieniem z 23.02.1949 Najwyższy Sąd Wojskowy pozostawił tę skargę bez uwzględnienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Przeniesiony 13.01.1950 do Więzienia we Wronkach, a następnie do Więzienia w Raciborzu. W dniu 27.09.1954 kolejną rewizję na korzyść Chwałka wniósł Prezes Najwyższego Sądu Wojskowego. Postanowieniem NSW z 07.10.1954 kara zastosowana wobec Chwałka została uznana za niewspółmierną i wyrok (przy zastosowaniu amnestii) zmniejszony został do 5 lat więzienia. Wobec odbycia przez Chwałka kary, zarządzono jego natychmiastowe wypuszczenie. Zwolniony z więzienia 19.10.1954.

Akta o sygn. IPN Kr 110/2820 (Pr 1268/48, Sr 871/48).

Skorowidz alfabetyczny więźniów Centralnego Więzienia w Sztumie za lata 1945-1950. Edward Chwałek występuje w nich jako osadzony w tym więzieniu, przeniesiony transportem do Gdańska 16.12.1949.

Akta o sygn. IPN Gd 37/3-4.

Księga Główna Więźniów Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1951-1952. Edward Chwałek przybył do tego więzienia 28.05.1949 z Więzienia w Sztumie. Przeniesiony 22.12.1953 do Więzienia w Rawiczu.

Akta o sygn. IPN Po 3/63.

Na podstawie dostępnych materiałów w zasobie IPN brak jest możliwości wyjaśnienia rozbieżności w dacie przeniesienia Chwałka z Więzienia w Sztumie do Więzienia we Wronkach.

Edward Chwałek po wyjściu z więzienia był kontrolowany operacyjnie w ramach Sprawy Ewidencyjno-Obszerwacyjnej nr 1528/F przez PDdsBP/KPMO w Dąbrowie Tarnowskiej, jako podejrzany o kontakt ze swoim szwagrem, Janem Misiaszkiem, który wówczas przebywał w Szwecji i był podejrzewany o pracę w Angielskim Ośrodku Wywiadowczym. Sprawa została założona 13.09.1955. Do rozpracowania Chwałka użyto sieci agenturalnej, a m.in. OZI ps. "Józek", OZI "Orzech" i OZI "Bławat". Rozpracowanie nie dało żadnych rezultatów i w związku z tym 05.02.1960 sprawa została złożona w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie.

Akta o sygn. IPN Kr 07/3153 t. 2 (3368/III).

Sprawa Agenturalna Grupowa krypt. "Wywrotowiec" została założona w marcu 1956 roku przez PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej w związku ze sprawą Jana Misiaszka - zbiegłego do Szwecji i związanego z Angielskim Ośrodkiem Wywiadowczym. Osoby rozpracowywane w ramach SAG "Wywrotowiec", były także rozpracowywane indywidualnie, w ramach spraw ewidencyjno-obszernych. Edward Chwałek występuje w tych materiałach jako szwagier i kontakt Jana Misiaszka, rozpracowywany w ramach SEO nr 1528/F. SAG "Wywrotowiec" została złożona 26.08.1957 roku w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 2732/R. Przejestrowana 01.02.1967 do nr 8779/II. Materiały zawierają wcześniejsze dokumenty z okresu działalności oddziału "Malwina", najwcześniejszy z 27.02.1945.

Akta o sygn. IPN Kr 010/8655 t. 1-2 (8779/II).

Charakterystyka nr 90, dot. oddziału „Malwina”, działającego od 1943 roku na terenie Dąbrowy Tarnowskiej. Oddział został założony przez por. Bolesława Babulę, ps. „Malik”, który uciekł z obozu jenieckiego. Oddział wchodził w skład Armii Krajowej. W styczniu 1945 roku kpt. Babula wydał rozkaz nie ujawniania się, zaprzestania działalności zbrojnej, zachowania broni i czekania na dalsze rozkazy. Bardzo szybko UB i MO na terenie Dąbrowy Tarnowskiej rozpoczęły falę aresztowań, wskutek czego kilkudziesięciu żołnierzy Armii Krajowej z tego terenu znalazło się w więzieniu. W tej sytuacji Babula mianował dowódcą grupy wypadowej Wojciecha Dynaka ps. „Dymus” i zlecił mu przeprowadzenie akcji rozbicia więzienia i uwolnienia więźniów. Akcja przeprowadzona 09.05.1945, została zakończona pełnym sukcesem. Uwolniono 76 więźniów. Podczas tej akcji zabito jednego wartownika, funkcjonariusza PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej - Stefana Surowca. Szczególną zaciekleścią w zwalczaniu AK na terenie powiatu dąbrowskiego wykazywał się funkcjonariusz PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej Rafał Tondryk. W tej sytuacji 02.06.1945 oddział „Malwina” urządził na niego zasadzkę i dokonał likwidacji. Oddział dokonał także wiele innych akcji, w tym likwidację żołnierza Armii Czerwonej w lutym 1945. Na przełomie 1945/1946 roku Babula uciekł z Polski do Anglii. Po jego ucieczce dowódcą oddziału został Józef Zaród ps. „Szeff”. W celu rozpracowania oddziału PUBP w Dąbrowie Tarnowskiej założył szereg agenturalnych rozpracowań o kryptonimach: „Morskie Oko”, „Babilon”, „Wołga”, „Lotnik” i „Wawel”. Wszystkie te rozpracowania nie przynosiły jednak oczekiwanych rezultatów. Oddział został zlikwidowany ostatecznie dopiero w 1949 roku przez stopniowe aresztowania, a nie dzięki jednorazowej akcji UB czy KBW. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Edwarda Chwałka, ps. „Pelikan”, który występuje jako żołnierz oddziału „Malwina”, biorący udział w likwidacji Tondryka, skazany przez WSR w Krakowie na 15 lat więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 074/90 (91/X).